

FORFATTEREN

4•2017

**Alt om efterårets kurser
Skribenter på biblioteker
En forfatter i Mangaland**

Tak for nu – romanen kalder!

Når I læser disse ord, sidder jeg i Islands Forfatterforenings gæstebolig i Reykjavik og skriver på min syvende roman. Romanskriveriet er en beskæftigelse, jeg ofte har længtes efter i mine tre år som formand for Dansk Forfatterforening. Ikke at skriveriet har stået helt stille i perioden, men det har været svært at finde absolut ro og koncentration. Det koster noget på bogfronten at være formand for vores forening. Men det koster også i kroner og ører. Formandshonoraret er så beskedent, at man ikke kan leve af det, men ansvaret er så omfattende og opgavemængden så stor, at man ikke har overskud til særlig meget andet.

Udover at passe de løbende opgaver, herunder udvikle projekter og strategier,

“

Jeg har haft svar på rede hånd, når journalisterne ringede eller skrev med alverdens spørgsmål, hvilket er sket på næsten daglig basis. Svar har jeg som regel også haft, når I, kære kolleger, har kontaktet mig om det, der lå jer på sinde.

har haft svar på rede hånd, når journalisterne ringede eller skrev med alverdens spørgsmål, hvilket er sket på næsten daglig basis. Svar har jeg som regel også haft, når I, kære kolleger, har kontaktet mig om det, der lå jer på sinde. Jeg har selvfølgelig også holdt masser af taler,

mødes med politikere og forlagsrepræsentanter, lede hovedbestyrelsesmøder og meget, meget mere, har jeg været foreningens pressetalsmand og ansigt udadtil. Det betyder i praksis, at min mobiltelefon altid har været tændt. Jeg

produceret debatindlæg og kronikker, udarbejdet ledere, klummer og pressemeddelelser. Foreningen har ingen kommunikationsmedarbejder, der lige kunne fabrikere et udkast, som jeg så kunne forfine lidt. Jeg har skrevet det hele selv, inklusive håndskrevne postkort til jer, der har haft runde fødselsdage fra 50 år og opefter.

Da jeg begyndte som formand, var det med en intention om at begrænse mit tidsforbrug til formandsopgaven, så der også var rum for andet, herunder at tjene penge og skrive ved siden af. Det viste sig at være både naivt og udtryk for manglende selvindsigt. For det stod hurtigt klart, at jeg ikke kunne gå ind i noget så vigtigt og ansvarsfuldt som formandsposten i Dansk Forfatterforening uden at lægge min fulde energi i opgaven.

Det har været en stor, ærefuld og til tider næsten overvældende opgave at bære foreningen på skuldrene – og sådan har jeg følt det. Men det er også vigtigt for mig at sige, at formandskabet har været en spændende og udviklende tid for mig. Jeg har lært meget på kort tid – om bogbranchens interesser og deres indbyrdes relationer, om menneskers vidt forskellige måder at være i verden på, og om det politiske system med tilhørende embedsværk. For blot at nævne det, der først falder mig ind.

Jeg har også lært mange af jer rigtig godt kende, og jeg glæder mig til, vi ses igen i fremtiden i foreningen og alle mulige andre steder. Tak til jer alle sammen for samarbejde, samtaler og samvær undervejs. Til slut vil jeg ønske vores nye formand tillykke med den ansvarsfulde post og alt muligt held og lykke med arbejdet. Pas godt på dig selv – og pas godt på vores gamle forening! Og nu må I have mig undskyldt – romanen kalder...●

REYKJAVIK

Jakob Vedelsby, formand for DFF fra 1. maj 2014 til 12. juni 2017

INDHOLD

En forfatter i Mangaland	4
Forfatterens forhal – forfattere med fast job på biblioteker	6
Efterårets kurser	9
Debat: De ukendte kurdiske sagn	13
Giv forbrydelserne tilbage til forbryderne – interview med Jonas T. Bengtsson	14
Kalender	16
Legater og kort nyt	18
Runa Steppinge på bagsiden	20

Forsiden er en fortolkning af Manga og et "portræt" af **Jonas T. Bengtsson**, tegnet af Bob Katzenelson.

Bob er delvist autodidakt. Han laver illustrationer, satire, bladtegning og bogillustrationer. Han har senest skrevet og tegnet børnebogen 'Karla bliver i Zoo'.

ILLU. BOB KATZENELSON

Nogle af blixenprisvinderne (fra venstre): Redaktør Jacob Søndergaard, skønlitterær forfatter Pia Juul, baggårdsbaronen Onkel Hawaii, skønlitterær forfatter Ib Michael, skønlitterær forfatter Jens Christian Grøndahl, skønlitterær forfatter Iben Mondrup, Antboys skaber forfatter Kenneth Bøgh Andersen, lyriker Andreas Pedersen og oversætter Louise Ravnild.

Prisfest for bøgerne

Fredag d. 19. maj – på årets første lune aften – fejredes dansk litteratur ved den tredje **Blixen-prisfest**, som blev holdt i Den Sorte Diamant i København. Der blev skålet og snakket og ikke mindst uddelt en række priser til forfattere og andre, der har markeret sig inden for litteraturens verden i 2016.

Iben Mondrup modtog The Blixen Literary Award og 100.000 kr. for romanen 'Karensminde'.

Andreas Pedersen modtog Blixenprisen og 10.000 kr. for at være årets litterære talent med digtsamlingen 'Fryden'.

Saxos innovationspris og 25.000 kr. gik til **Baggaardsbaronerne** og deres håndholdte og anonyme forlag, som bl.a. får bøgerne trykt i Polen og fragtet til Danmark i en svinetransport.

Blixenprisen til årets litteraturformidler og 30.000 kr. gik til **Vibeke Johansen**, Horsens Bibliotek, for sit arbejde med krimimessen.

Isak Dinesen-prisen – som uddeltes til en forfatter, som overbevisende skildrer en

person af et andet køn end sit eget – og 50.000 kr. gik til **Jens Christian Grøndahl** for romanen 'Tit er jeg glad'.

Blixenprisen for årets børne- og ungdoms-udgivelse samt 75.000 kr. gik til **Kenneth Bøgh Andersen** for 'Den faldne djævel'.

Blixenprisen for årets faglitterære udgivelse og 20.000 kr. gik til **Mathilde Kimer** for 'Krigen indeni' om borgerkrigen i Ukraine. Blixenprisen for årets indsats for ytringsfriheden og 10.000 kr. gik til **Frederik Stjernfelt** og **Jacob Mchangama** for værket 'Men – Ytringsfrihedens historie i Danmark'.

Kjeld Elfelts Mindelegat, som går til årets yngre oversætter, samt 10.000 kr., gik til **Louise Ravnild**.

Zinklar-prisen og 100.000 kr. gik til **Pia**

Juul, fordi hun har skrevet så fremragende og fornyende noveller.

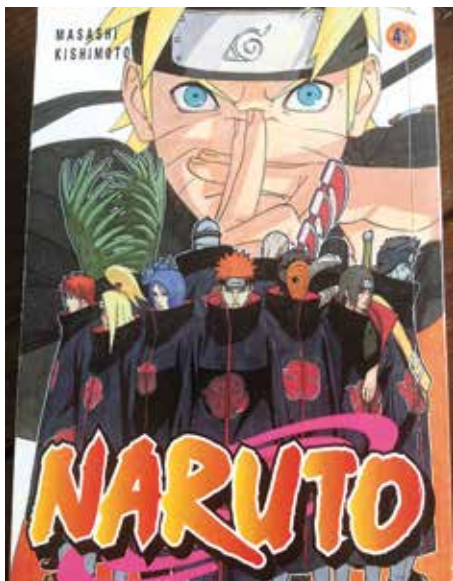
Blixenprisen for årets lydbog, samt 15.000 kr., gik til **Anders Matthesen** for oplæsningen af sin egen børnebog 'Ternet Ninja'.

Blixenprisen til årets redaktør modtog **Jacob Søndergaard** fra Rosinante & Co. sammen med 15.000 kr.

Dansk Forfatterforenings H. C. Andersen Legat samt 70.000 kr. gik til **Ib Michael**, som har holdt den store danske forfatters eventyrlige fortællertradition i live.

Blixenprisen for årets tegneserie og 15.000 kr. gik til **Halfdan Piskets** *graphic novel* 'Dansker'..AB

Naruto, drengen som er besat af en nihalat ræv. Bemærk knurhårene på hans kinder.

Ej, skal du aldrig læse noget andet end det der mango?" Det er farmor, der spørger, og spørgsmålet er rettet mod min yngste søn.

Jeg holder vejret, ser den smertelige trækning, der flyver over hans ansigt, da han løfter blikket fra sin bog, Kame-Sennins Kampskole, 3. bind af serien, Dragon Ball. Jeg påskønner hans beherskede svar, for det er ikke første gang, denne ordveksling finder sted:

"Manga, farmor, jeg læser manga. Mango er en frugt."

GONG!! PATSCH! BAMM!

Så fik hun den!

HO, HO, HO! HA!

Sønnen vender tilbage til kampskolen.

Ja, undskyld, men der er utrolig mange lydord og udråb i manga. Og udråbstegn. *HATSCHUM!* er et af mine yndlings – sig det hårdt og hurtigt, mens du giver et lille ryk med hovedet, og du vil føle dig helt japansk. Det er lyden af et nys, og på dansk ville vi skrive *ATJU!* Og måske endda undlade udråbstegnet, fordi det – så vidt jeg er orienteret – anses for virkelig dårlig smag.

Formidling af alt

Manga betyder tegneserie på japansk. Bare tegneserie. Uden for Japan betyder det den særlige tegnestil, som flere generationer af japanske tegnere og kunstnere har udviklet siden 2. verdenskrig.

Rejse i Manga-land

Eksporteventyr, kunstretning, nyheder, porno, folkeoplysning, fantasy, oprindelige og guddommelige fortællinger. Det er manga.

Tekst og foto: Lene Møller Jørgensen

Det er enorme øjne, overdrevne ansigtsudtryk – og frisurer. Skæve perspektiver – en knytnæve på vej ud af bogen lige i synet på læseren eller en hovedperson tegnet fra frøperspektiv i den ene ramme og fra månen i den næste.

Det kan være myldre billeder i total aktion, men det kan også være portrætter af smukke, androgyne karakterer. Manga er formidling i billeder krydret med heftige udbrud og superkort dialog, dialog, dialog. Indhold, historier, genrer er vidt forskellige og ikke nødvendigvis fiktion.

Manga til alle

I Japan bruger journalister manga i formidlingen af nyheder, sport og advarselskampagner, ligesom alle litterære genrer er præsenteret: krimi, dannelsesroman, romantik, gys, humor, horror, fantasy, filosofi. For børn, unge og voksne. Piger og drenge, mænd og kvinder. Og *crossgender* personer.

Det er mærkeligt og tiltrækkende.

Jeg rejste til Japan for at finde ud af noget mere om manga, og jeg tog selvfølgelig min søn med. Hans lange, detaljerede referater af de udviklede japanske historier om broderdrab og faderdrab, hamskifte, kønsskifte, besættelse af nihalede ræve og rappe bemærkninger havde fanget mig. Ikke mindst pigerne er fængslende – nuttede, alvorligt nuttede og betuttede, og samtidig handlekraftige, stærke og uden

Store øjne, velsiddende frisurer, smukke unge mennesker – mangaromantik.

nåde. Halvt Pippi, kvart Catwoman, kvart Barbie.

Big business

Vi lander i Tokyo, og straks er manga en del af gadebilledet. På vejspærringer, i subway'en på info-plakater og i de rejsendes hænder i form af bøger, i butikker som ure, dukker, smykker. Selvfølgelig er det også til ære for turisterne, men mest for japanerne selv, som er de største forbrugere.

I Mangaland er tegner og forfatter ofte én og samme person, og de største og mest succesfulde hyrer en gruppe unge tegnere, som står for baggrund og rentegning, mens mesteren koncentrerer sig om udtryk, udvikling og historie. Sådan á la Disney. Og manga er for Japan, hvad Disney er for USA, nemlig *big business* – mere end 40 procent af alle udgivelser i Japan er manga og udgør en væsentlig del af landets eksport, for ikke kun det øvrige Asien, men også Mellemøsten og Vesten har taget manga til sig.

Vi rejser videre til Kyoto, landets gamle hovedstad. Ud over big business er manga nemlig et seriøst og anset kunstnerisk udtryk, og Kyotos Seika Universitet er landets førende inden for forskningen. Som det første sted i Japan oprettede universitetet i 2006 et fakultet for studier af manga og uddanner i dag bachelorer og ph.d'er. Andre universiteter er siden kommet til med lignende studieretninger, men Kyoto har også et

Japansk tog-oplysningskampagne: Plakat med gode råd om, hvordan man finder det rigtige tog i Tokyos enorme metronet.

museum, Kyoto International Manga Museum, under sig.

Her kan man som besøgende opleve en del af manga-historien, selvom man som vestlig, ikke-japansk talende nok kunne have tænkt sig, at der var lidt mere sus, show it og fantastisk fortælling over formidlingen, sådan lidt TAPTAPPATAP! Eller bare lidt mere engelsk.

Tradition

Der er en årtusind gammel tradition for billedfortællinger i Japan, som museet også fremviser eksempler på, men den første brug af ordet manga findes omkring 1800-tallet og tillægges den berømte maler, kunstner og trykker Hokusai Katsushika – hans malerier og træsnit er også kendt af mange danskere. Blandt hans værker findes det ikoniske træsnit 'Den store bølge ud for Kanagawa', hvor det hellige bjerg, Fuji, skimtes i baggrunden.

Fortællingerne i de moderne tegneserier er spækket med referencer til folkesagn, myter eller til Japans oprindelige religion, shinto, med ånder, dæmoner og allestedsnærværende, for længst afdøde, forfædre. Japanerne har en fantastisk evne til at bære fortiden og dens kulturfortællinger med sig ind i deres supermoderne nutid, og det gælder ikke mindst for skaberne af tegneserier.

Shintos naturånder trænger sig på alle vegne, som i den hårdtslående

og storsælgende serie om Naruto, der også findes på dansk. Naruto er ninja og besat af en dæmon, en nihalet ræv. Ræven er et helligt dyr i Japan, og den stikker sin snude frem alle vegne, elsket og frygtet. I shinto er ræven budbringer og tjener for gudinden for ris og velstand, og den vogter nidkært nøglen til riskammeret. Men man kan ikke 100 procent stole på en ræv, vel?

Og japanske ræve kan finde på at besætte mennesker, især børn, ved at krybe ind under deres fingernegle – ÅHH! WSSMM! – og videre ind i deres kroppe.

Pigemanga

Frem til 1960'erne var manga udelukkende mændenes domæne, men så dukkede de kvindelige kunstnere op. Selvom mændene også havde skrevet til piger og kvinder, så blev der udviklet flere serier til piger, Shoujo manga, i takt med, at flere kvinder skrev og tegnede.

En af dem er 'Ranma ½', tegnet og fortalt af Rumiko Takahashi, og den har været med til at gøre hende til en af Japans rigeste kvinder. Hun er også stor i USA, ligesom 'Ranma ½' er oversat til dansk. Men tegneren har ingen forklaring på sin egen og mangaens generelle succes uden for Japan.

"I mine historier skildrer jeg meget bevidst det japanske hverdagsliv og vores traditionelle eller religiøse højtider. Og jeg tænker sommetider på, hvordan

ikke-japanske læsere opfatter det eller forstår det? Måske synes de bare, at det er eksotisk?" har Rumiko Takahashi sagt til en amerikansk fanside.

Ranma er en dreng – det vil sige, sommetider er han en dreng. Når han rører ved koldt vand bliver han nemlig til en pige, og så er han pige, indtil han rører varmt vand. Det fører selvsagt til en del forviklinger for stakkels Ranma. Det er en humoristisk eller nærmere komisk pigemanga, men ligesom mange af serierne for piger, handler den også om store følelser, forelskelse, svigt, tab og venskab. Og om at finde sin identitet og om at eksperimentere med kønsidentiteten, et emne som også er stort i disse år i danske ungdomsbøger.

I 'Ranma ½' går hovedperson og helt/heltinde på tværs af kønnene og er både stærk og svag, handlekraftig og fjollet som begge køn.

Inspiration

Mange danske og udenlandske tegnere er inspireret af manga og har taget dele af den til sig fx i graphic novels. Og som forfatter og skribent er det lærerigt og interessant at se, hvordan historierne, som er fjollede, actionprægede og dybt seriøse, har rod i gamle overleveringer og myter, som stadig har noget at sige japanerne – og åbenbart også resten af verden.

Kære læser – du tænker på ordet porno, som er nævnt i underrubrikken. Nå, det var mest for at få dig til at læse artiklen til ende. Og for at understrege, at det er en fordom, at manga er lig med pornografiske tegninger af små piger i skoleuniformer. I Japan findes alle typer af formidling i mangafomat, også pornografi, og ja, den står på hylderne ved siden af aviser og tidskrifter, ligesom der findes pornoblade ved siden af Bo Bedre og Illustreret Videnskab i danske butikker. Det var bare det.

ZIP! ●

Lene Møller Jørgensen er journalist og forfatter af bøger til både voksne og børn, bl.a. serien om pigen Anemone. Lene Møller Jørgensen er også formand for BU-gruppen i Dansk Forfatterforening.

Forfatternes Forhal

I et stort anlagt projekt har tre biblioteker eksperimenteret med at ansætte forfattere og invitere skrivende indenfor. Det gav tre vidt forskellige bud på, hvad bibliotekerne kan tilbyde det skrivende folk. Tekst og foto: Jo Hermann

I disse år må bibliotekerne høre meget for, at de smider bøger ud, men giver plads til borgerservice, computerspil, 3D-printere og alt muligt andet, som ikke har med bøger at gøre. Men det sidste års tid er tre biblioteker gået nye veje ved at invitere skribenter indenfor. Bibliotekerne i Esbjerg, Hillerød og Odense har hver især haft en forfatter ansat til at læse tekster eller vejlede om udgivelsesprocessen. Forfatternes Forhalhed projektet, som var finansieret af folkebibliotekernes udviklingsmidler under Slots- og Kulturstyrelsen.

Deltagerne har været usædvanlig begejstrede. "Fantastisk inspiration og yderst kvalificeret hjælp med skrivningen," lyder vurderingen fra én, mens en anden siger, at hun føler sig inspireret og skriver mere målrettet efter at have været med.

Den del af projektet, der har haft størst succes, er tekstlæsning. Næsten alle, der har deltaget, har fået en eller flere af deres egne tekster læst og kommenteret.

Skrivepladser på biblioteket

Men projektet begyndte et helt andet sted, nemlig med at stille skriveborde til rådighed for skribenter. Tanken var, at hvis forfattere sad på biblioteket og skrev – gerne på storskærm – kunne det gøre litteraturen synlig for læserne på en ny måde.

Det viste sig dog hurtigt, at forfatterne ikke havde lyst til at sidde fuldt synligt og skrive, og det med storskærmen kom slet ikke på tale. Den eneste forfatter, der sad i det åbne rum og arbejdede i længere tid, var Rasmus Dahlberg, som blev ansat på biblioteket i Odense. Han fik fast træffetid to dage om ugen, og i den tid arbejdede han dels med at give spar-

ring på tekster og rådgive om udgivelse, dels med at skrive og redigere selv. "Jeg fik ikke skrevet så meget," siger han, "men det var nok mere min manglende koncentrationsevne. Men formålet med det at sidde der blev opfyldt – at folk kom hen og snakkede. Og det flyttede noget for nogle af dem, der var her meget."

Da Rasmus Dahlberg begyndte at være fast på biblioteket, kom der også andre skribenter til. De trak dog ind i et mødelokale bag en glasvæg, hvor de kunne arbejde mere uforstyrret. Enkelte

“

Vi vil egentlig gerne forfatterne mere og på nogle andre måder.

Sofie Kragh-Müller,
medlem af projektets styregruppe

af dem var allerede udgivne forfattere, men med én eller få bøger på værklisen, og for dem handlede det især om at få kolleger og opbygge et netværk. Ved aftenarrangementer benyttede Rasmus Dahlberg lejligheden til at præsentere nogle af dem, ligesom han inviterede andre forfattere og en presseansvarlig fra et af de forlag, han selv udkommer på. Et par skriveworkshops blev der også tid til som en del af projektet.

Et elitehold af tekstlæsere

I Hillerød greb biblioteket det helt anderledes an. Her blev Peder Frederik Jensen ansat, og han foreslog biblioteket at bruge tiden på at uddanne en gruppe gode tekstlæsere. "Jeg syntes, det var nødvendigt, at man lavede en lille

elitegruppe, for jeg tænkte, at så får man uddannet nogen, der bliver gode, som kan være der, når jeg forsvinder," siger han. "Det var vigtigt at få disse mennesker, der var interesseret i at skrive, til at forstå, at det handler om at læse." 12 blev udvalgt, og dem mødtes han med en gang om måneden igennem otte måneder.

I bibliotekssammenhæng kan det godt være et problem at lave et A-hold og et B-hold. "Det er vi måske ikke så vant til i vores tanke om biblioteket og om demokrati," siger Peder Frederik Jensen. "Men når man støtter sådan nogle som os til at lave projekter, så støtter man også noget elite. Og tanken med det må vel så være, at man kan bruge sit talent og sin energi på at gøre andre mere bevidste."

Der var mange flere interesserede end de 12, og derfor oprettede biblioteket samtidig en selvstyrende gruppe, som de hyrede forfatteren Henrik Rasmussen fra Grundtvigs Højskole til at hjælpe i gang.

Fælles for de to grupper planlagde Peder Frederik Jensen fire seminarer, hvor to forfattere blev inviteret som undervisere dels til et almindeligt forfatterarrangement og dels til en efterfølgende Master Class, hvor de gik mere i detaljer med selve arbejdsprocessen. Fx fortalte Amalie Schmidt og Theis Ørntoft om at arbejde tværkunstnerisk.

Nu hvor projektet er slut, er det planen, at de to grupper skal lægges sammen. De trænede tekstlæsere kan forhåbentlig bidrage til, at gruppen holder et højt fagligt niveau.

Litterært lokalmiljø

Mens der helt fra begyndelsen var mange interesserede i Hillerød, kneb det med interessen i Esbjerg. Biblioteket

På hovedbiblioteket i Esbjerg havde Forfatternes Forhal sin egen skrivestue i retrostil

havde ellers gjort et grundigt forarbejde og indrettet en skrivestue i retrostil på hovedbiblioteket. Bjørn Themsen, som tidligere har undervist unge på et forfattergrundkursus i byen, blev hyret. Han foreslog biblioteket at holde en række arrangementer, men der var ikke luft i budgettet til honorarer, og den del blev skubbet til næste budgetår.

I stedet blev der oprettet et tekstlæsningshold, som i begyndelsen især var tiltænkt unge. Men der kom kun ganske få, og biblioteket nåede til den konklusion, at det hele var for elitært lagt an til Esbjerg. Det viste sig nemlig også, at folk, der havde interesse for at skrive,

blev afskrækket af ord som ”forfatter” og ”tekstlæsning”.

Halvt inde i projektet reorganiserede biblioteket derfor, så projektet fik et skarpere lokalt fokus. Forfattere fra Esbjerg og Fanø blev inviteret ind til at fortælle om deres vej til udgivelse, tekstlæsningsgruppen blev omdøbt til ”skrivegruppen”, og biblioteket begyndte samtidig at reklamere for projektet ad mange flere kanaler. Det hjalp på delta-gerantallet.

Skrivegruppen endte med at dække over et stort spektrum aldersmæssigt, fra 17 år til over 70. ”Der har været mange ældre mennesker med,” fortæller

Bjørn Themsen, ”og dem har jeg aldrig undervist før. Men jeg holder meget af den dynamik, der opstår, når unge og ældre er sammen. Referencerammerne er vidt fra hinanden, men fra begge sider bliver der lyttet.”

Et vigtigt projekt

Selvom udgangspunktet egentlig var det samme, udviklede projektet sig altså helt forskelligt i de tre byer.

Odense kom tættest på den oprindelige idé, fordi der faktisk sad forfattere og skrev på biblioteket. Til gengæld arbejdede biblioteket i Esbjerg med at opbygge et lokalt netværk, mens biblioteket i Hillerød koncentrerede sig om tekstlæsning og uddannelsen af gode læsere. På den måde har projektet vist tre forskellige vinkler på, hvordan man kan knytte skrivende til biblioteket.

Det er der fremtidsperspektiver i, mener lektor Henrik Jochumsen fra Det Informationsvidenskabelige Akademi, Københavns Universitet. I de senere år har bibliotekerne arbejdet på at tilbyde brugerne mulighed for at lære, opleve, mødes og skabe, men bibliotekerne skal selvfølgelig også understøtte borgernes interesser i samlingerne.

”Problemet er, bibliotekerne på den ene side risikerer at miste identitet, når de breder tilbuddene for meget ud, og på den anden side at miste legitimitet, hvis de står fast på identiteten med bogen i centrum,” siger Henrik Jochumsen. Han mener, at Forfatternes Forhal er et projekt, der på én gang har bredde (legitimitet) og falder inden for bibliotekernes traditionelle kerneområde (identitet).

Sofie Kragh-Müller, som var medlem af projektets styregruppe, siger også: ”Det er et virkelig vigtigt projekt, for der er nogle biblioteker, der siger:

Bibliotekerne laver jævnligt undersøgelser af, hvem brugerne egentlig er. Den seneste viser, at 74 % af brugerne er mellem 40 og 73 år. Men i Forfatternes Forhal var aldersfordelingen jævn. Interessen for at skrive har tydeligvis ikke noget med alder at gøre. Derimod var der en overvægt af kvinder blandt deltagerne, ligesom der er blandt biblioteksbrugerne generelt.

Forfatterarbejdsplads på
Hillerød Bibliotek

Vi vil egentlig gerne forfatterne mere og på nogle andre måder. Hvordan kan vi gøre det? Vi kan faktisk godt åbne for, at forfatteren kan komme ind på biblioteket på en anden måde. Thumbs up til det. Men hvis man skal navigere i det her, skal man ikke lave projekter for forfattere, men projekter sammen med forfattere for lånerne og læserne.”

Fra projekt til drift

Alle tre biblioteker vil gerne bygge videre på projektet. Det kommer først og fremmest til at ske, ved at skrivegrupperne fortsætter. “På biblioteket skal man kunne gå til skrivning, ligesom man kan være med i en læsekreds,” siger Michael Linde Larsen fra Odense Centralbibliotek, som er initiativtager til projektet. Udfordringen bliver selvfølgelig at overgå fra et finansieret projekt til daglig drift, hvor der skal findes midler i det almindelige budget, hvis der skal ansættes en forfatter.

De tre biblioteker løser det på hver sin måde: I Eshjerg er der flere ildsjæle i skrivegruppen, som brænder stærkt for sagen, og biblioteket har tilbudt at hjælpe dem med det praktiske. I Odense blev der først dannet en skrivegruppe ved projektets afslutning, og styringen af den er lagt i hænderne på en ansat

med forlagserfaring. I Hillerød fortsætter den selvstyrende gruppe, og biblioteket har lovet gruppen fire forfatterarrangementer om året af særlig interesse for skrivende.

Forfatterne og bibliotekerne

Bibliotekerne havde håbet, at mere etablerede forfattere også ville se sig selv som en del af Forfatternes Forhal, men det er ikke sket. Projektet har især haft appel til dem, der drømmer om at skrive en bog, eller som er udgivet, men ikke i forvejen har et netværk af forfattere.

Men alle tre biblioteker ser også nye muligheder i samarbejdet med etablerede forfattere. Her går Hillerød foran med en plan, der involverer alle bibliotekerne i det tidligere Frederiksborg Amt. Tanken er, at bibliotekerne i fællesskab skal forpligte sig til at indkøbe bøger af lokale forfattere, oprette læsekredse med særligt fokus på disse bøger og invitere forfatterne på turné rundt på bibliotekerne.

Bibliotekerne vil gerne have en mere direkte kontakt med forfatterne og et bedre samarbejde, for den enkelte ansatte oplever det ofte som uretfærdigt, når forfatterne kritiserer litteraturformidlingen. Omvendt er det vigtigt for forfatterne, at bibliotekerne respekterer

deres professionalisme, bl.a. ved ikke at forvente, at forfatterne skal arbejde gratis.

Sofie Kragh-Müller har denne opsang til både biblioteker og forfattere: “Litteraturformidlere og forfattere er nødt til at blive bedre til at samarbejde, for litteraturformidlerne er også presset af det syn, som bibliotekslederne tilsyneladende har på litteraturformidling. Bibliotekerne føler sig angrebet af forfatterne, men jeg tror i virkeligheden, forfatterne forsøger at angribe lederniveauet eller det politiske led for at sige: ‘Hey, der er noget galt her i måden, I prioriterer på.’ Vi skyder på det forkerte lag.”

Hun opfordrer også forfatterne til at samarbejde i nye konstellationer. “Vi skal blive meget bedre til at gå sammen, danne netværk og henvende os til bibliotekerne med alternative bud på litteraturformidling,” slutter Sofie Kragh-Müller. ●

Jo Hermann er tidligere formand for DFF. Hun har evalueret Forfatternes Forhal for bibliotekerne. Evalueringen bliver udgivet på www.projektbank.dk/forfatterens-forhal.

**KURSER & VIDERE-
UDDANNELSE
FOR
FORFATTERE,
OVERSÆTTERE &
ILLUSTRATORER**

**2. halvår
2017**

DANSK FORFATTERFORENING
STRANDGADE 6, STUEN, 1401 KØBENHAVN K
WWW.DANSKFORFATTERFORENING.DK

DET NYE VERDENSBILLEDE

Ved Steen Handestad

Vi ved, at universet udvider sig, og at det tidligere var langt varmere og tættere, end det er nu. Men vi ved ikke, hvordan universet opstod. Vi ved også, at galakser, herunder vores egen mælkevej, aldrig var blevet dannet, hvis universet ikke også var fyldt med mørkt stof – en ny og eksotisk type stof der er usynligt, men påvirker sine omgivelser via tyngdekraften. Uden det mørke stof var stjerner og planetsystemer heller ikke blevet dannet, og vi og livet ville ikke eksistere.

Et foredrag til inspiration om den moderne kosmologi og vores forståelse af universet.

STEEN HANNESTAD er professor i teoretisk astrofysik ved Aarhus Universitet. Hans primære forskningsområde er kosmologi, specielt sammenhængen mellem astrofysik og elementarpartikelfysik.

Tid: Torsdag d. 7. september kl. 18-21

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: Alle

DE ISLANDSKE SAGAER

Ved Kim Lembek

I 2014 udkom den første samlede oversættelse af de islandske sagaer på dansk. I indledningen til det store projekt kan man bl.a. læse: "Der er stræbt efter ... et mundret dansk og moderne læselighed ... Det har i sagens natur ikke været en målsætning at lade sagaer fremstå som *moderne* tekster. Islændingesagaerne tilhører en fjern og fremmed tid, og det hverken kan eller skal skjules."

Kurset har udgangspunkt i krydsfeltet mellem oldislandsk *kildesprog* og moderne dansk *målsprog*.

Der præsenteres praktiske og teoretiske problemstillinger og belysende eksempler med tid til spørgsmål og diskussion og mulighed for deltagerne til selv at prøve kræfter med det oldislandske.

KIM LEMBEK er cand. mag. i dansk og islandsk. Han oversætter islandsk litteratur og har bl.a. nyoversat de to store sagaer Njals saga og Grettes saga.

Tid: Torsdag d. 21. september kl. 18-21

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: DOF

MASTER CLASS MED SYNNE LEA: LYRIK FOR BØRN

Ved Synne Lea

Master class med den anerkendte norske lyriker Synne Lea for lyrikere og BU-forfattere, der har lyst til at skrive lyrik til børn. Synne Lea siger:

"For meg har poesi vært avgjørende helt fra jeg som 12-åring begynte å lese Tor Jonsson og Olav H. Hauge. Lyrikk er et sted i litteraturen og i språket som har fått meg til å føle meg mindre ensom.

For meg er dikt et rom i språket, der jeg opplever frihet, frihet til ikke å forstå. Men i stedet frihet til å føle, leke, oppleve. Med poesi kan jeg få uttrykt det, jeg ikke ellers finner ord for (...).

Denne lørdagen skal vi leke med denne friheten og med alvor. Vi skal jobbe med fortellerstemmer og uttrykk, som kan favne særlig barn og ungdom, men som også kan være et sted der alle aldre kan møtes."

SYNNE LEA har studeret ved Norsk Barnebok-institutt, hvor hun i dag fungerer som vejleder på forfatteruddannelsen.

Tid: Lørdag d. 30. september kl. 10-15

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: BU, L

LETTERING: HÅNDEGNET SKRIFTSKRIFTS- WORKSHOP

Ved Allan Dastrup

Albrecht Dürer gjorde det. Cassandra gjorde det. Ib Andersen gjorde det!

Bøjet i neon, skåret i træ eller tegnet med tusch - mere end tusind år før ordet "font" blev et husholdningsord har den håndtegnede skrift haft sin egen plads i vores visuelle kultur.

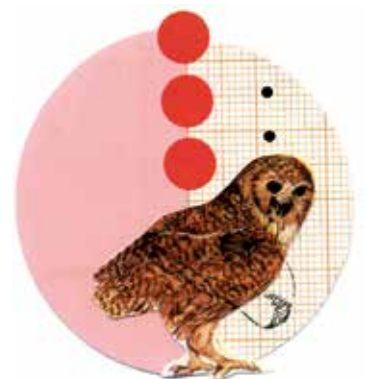
Vi indbyder her til en gør-det-selv-hands-on-lavpraktisk-éndags-lettering-workshop med fokus på materialer og teknik, 100 % analog, og med sorte fingre-garanti!

ALLAN DAASTRUP er uddannet kalligraf i 1999 fra Roehampton Institute i London og har arbejdet som kalligraf, skrifttegner og typograf i Barcelona, København og nu San Sebastián i Nordspagnien. Han driver firmaet OldTool Types, der laver alt fra kirkeudsmykning til øletiketter, så længe det har med skrifttegnning at gøre.

Tid: Søndag d. 8. oktober kl. 11-17

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: III

OVER-SÆTTELSK- KRITIK

Ved Miriam Vestergaard Kobbersmed, Thomas Harder og Tine Roesen

Et kursus, der ser på mulighederne for at kvalificere oversættelseskritikken og belyse oversættelsens status og betydning.

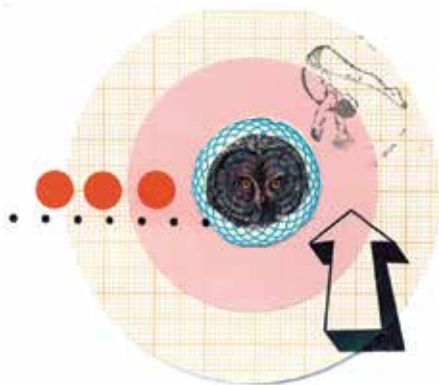
Oversættere arbejder på opdragsbasis, men er også selvstændige litterære aktører. Derfor har også oversættere et forhold til litteraturkritikken, men i modsætning til forfatterne har oversætterne et indirekte og prekært forhold til kritikken. Det skyldes bl.a. usynlighed, sproglig distance og tekstuel dobbeltbundethed. Kursets mål er at styrke oversætternes greb i forhold til kritikken og øge forståelsen for de forhold, der afgør interaktionen med kritikkerne.

MIRIAM VESTERGAARD KOBBERSMED, Ph.d. med afhandlingen 'Mod en litterær oversættelseskritik' (2015). THOMAS HARDER er forfatter, tolk, anmelder og oversætter. TINE ROESEN er lektor i russisk, oversætter og tidligere anmelder ved dagbladet Information.

Tid: Søndag d. 5. november kl. 10-15

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: DOF

FORTÆLLELINJER, PITCH OG FORLØB

Ved Nikolaj Scherfig og Bo Hr. Hansen.

Storyline og plotstruktur er ikke forbeholdt fiktionsforfattere, også illustratører, lyrikere og fagforfattere arbejder med narrative forløb.

Kurset præsenterer os for metoder til at styre såvel korte som lange tekster, blandt andet ved at bruge pitch. En pitch beskriver essensen i fortællingen. Ofte kan de problemer, man har med en tekst, diagnosticeres ved at arbejde med pitchen.

En pitch kan bruges af forfatteren selv i ansøgninger og i samarbejder. Får man lavet en skarp pitch, har man et nyttigt redskab, som fortæller, hvad tekstens projekt er. Dette skelet kan danne udgangspunkt for

synopsis m.m. og give et overblik, der er med til at holde kursen gennem hele historien.

NIKOLAJ SCHERFIG er uddannet manuskriptforfatter fra Den Danske Filmskole. Forfatter til spillefilm og tv-serier.

BO HR. HANSEN er uddannet manuskriptforfatter fra Den Danske Filmskole. Har skrevet fem digtsamlinger, nogle børnebøger og en lang række manuskripter til film, tv og teater.

Tid: Lørdag d. 11. november kl. 11-17 og søndag d. 12. november kl. 11-17

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: Alle

KUNSTEN AT SKRIVE DIALOG

Ved Christina Englund

Kæmper du med at få samtaler i romaner og noveller gjort levende og naturtro? Mange forfattere oplever, at det er svært at skrive dialog.

På dette éndagskursus fokuserer vi på dialogen, ser på teknikker til at skabe levende samtaler og arbejder med en række skrivøvelser.

Undervejs vil to professionelle skuespillere give dialogerne krop og stemme og fremføre et udvalg af deltagerens dialoger.

For at medvirke på kurset skal du sende en to siders dialog, som du arbejder med på kurset. Forfatter og underviser,

CHRISTINA ENGLUND er tovholder og står for øvelser og teoretisk input. Hun er cand.mag. i retorik, er en erfaren underviser og har udgivet seks bøger.

JEANETTE LINDBÆK BIRK er uddannet fra Statens Teaterskole i 2004 og har medvirket i et væld af teaterforestillinger, heriblandt 'Woyzeck', samt i film og tv, bl.a. 'Flaskepost fra P'. BENJAMIN KITTER er uddannet fra Statens Teaterskole i 2005 og har medvirket i en lang række teaterforestillinger, været i Det Kongelige Teaters ensemble og er nu tilknyttet Odense Teater.

Tid: Søndag d. 19. november kl. 10-16

Sted: Dansk Forfatterforening, Strandgade 6

For: S, BU

FORFATTERPORTRÆTTER PÅ FILM

– EN FOREDRAGSRÆKKE
MED FILMFREMVISNINGER

Ved Jytte Rex og Christian Braad Thomsen

De to foredragsholdere har instrueret en lang række portrætfilm om forfattere og andre kunstnere. Dansk Forfatterforening viser et udvalg af filmene med indledning og diskussion ved de to instruktører.

.....
TID OG STED annonceres på hjemmesiden ultimo august.

KOM OG SKRIV

Tag din computer og dit manuskript med i Strandgade onsdag aften i efteråret 2017 kl. 18.30-21.30. Hold øje med hjemmesiden under arrangementer for nøjagtige datoer.

Inge-Helene Fly eller Iben Claces indleder med et kort inspirationsoplæg, derefter er der skrivetid, og aftenen rundes af med kaffe og kage.

Tilmelding er nødvendig senest 60 timer før til Inge-Helene Fly på ingehelene@live.dk

Hold øje med hjemmesiden!

Gratis for både associerede og ordinære medlemmer.

Pris for ikke-medlemmer: 600 kr. for tre gange 'Kom og Skriv' og 1450 kr. for et halvt år. (Associeret årsmedlemskab af foreningen: 1400 kr. og ordinært årsmedlemskab 2800 kr. Begge kontingenter er fradragsberettiget.)

**MED FORBEHOLD FOR ÆNDRINGER.
SE TIDER OG TILMELD DIG PÅ
DANSKFORFATTERFORENING.DK**

ALT DET PRAKTISKE

Er du medlem af foreningen, delta-ger du gratis på kurser, men hvis du er forhindret, så meld afbud, så en anden kan få pladsen. Associerede medlemmer betaler halvdelen af kursets pris. Ikke-medlemmer betaler fuld pris. Ved afbud senere end 31 dage før refunderes kursusgebyret ikke. Ved aflysning af kurset refunderes kursusgebyret.

Mange kurser henvender sig til en specifik faggruppe, og den gruppe har fortrinsret. Men du er velkommen til at søge et kursus, selvom du ikke tilhører den faggruppe, kurset umiddelbart henvender sig til. Skriv til kursus@danskforfatterforening.dk

Der tages forbehold for ændringer i programmet. Hold dig orienteret om

ændringer og opdateringer på danskforfatterforening.dk

Tilmeldingsfrister og detaljer om tilmelding finder du også på danskforfatterforening.dk

Der kommer sandsynligvis flere kurser i løbet af efteråret – hold øje med hjemmesiden, hvor de bliver annonceret: danskforfatterforening.dk

MANUSKRIFTSTØTTE

Har du problemer med dit manuskript? Medlemmer kan søge manuskriptstøtte hos Dansk Forfatterforening.

Der findes to slags støtte:

FØDSELSHJÆLP

Har du ideer til et projekt, som du ikke kan komme i gang med, kan du søge om indspark og råd fra en erfaren forfatter. Der bevilges almindeligvis to timer til medlemmer af Dansk Forfatterforening

MANUSKRIFTGENNEMGANG

Du har et færdigt manuskript, men du har fået afslag fra et eller flere forlag og kan ikke komme videre. I den situation kan du få professionel hjælp fra en erfaren forfatter. Dansk Forfatterforening tilbyder at betale for en gennemgang af manus hos en professionel forfatter, du selv kan foreslå. Vedkommende gennemgår teksten og hjælper med at identificere svagheder.

Manuskriptet skal almindeligvis have været på mindst et forlag og have modtaget en begrundet afvisning, før der kan bevilges en manuskriptgennemgang.

Den konsulent, som påtager sig opgaven, honoreres med 400 kr. i timen. Bagefter skal både forfatteren og konsulenten sende en kort beskrivelse og vurdering af samarbejdet.

Der er fire årlige ansøgningsfrister til manuskriptstøtte:

1. marts, 1. maj, 1. august og 1. november

ANSØGNINGEN SKAL INDEHOLDE:

Kontaktoplysninger, tidligere udgivelser, kort beskrivelse af manus, omfang af manus og info om kontakt med forlag.

Desuden skal ansøgningen:

- Indkredse, hvori problemerne består.
- Beskrive, hvad en evt. konsulenthjælp skal bestå i.
- Foreslå evt. en kollega/konsulent som vejleder.

Du skal *ikke* indsende hele dit manuskript.

SKRIV TIL: kursus@danskforfatterforening.dk

DETTE KURSUSPROGRAM FOR ANDET HALVÅR 2017 ER UDGIVET AF DANSK FORFATTERFORENING

Kursussekretær: Anne-Sophie Lunding-Sørensen

Sekretariatschef: Sara Strand

Redaktør: Anna Bridgwater

Grafisk design: salomet grafik/Mette Salomonsen

Illustrationer: Lise Rønnebak

Henvendelse om kurser: kursus@danskforfatterforening.dk

Anden henvendelse: df@danskforfatterforening.dk

FÅ KENDER DE KURDISKE SAGN

Af Orhan Dogru

Mange af os kender Island som et land med vulkaner og gejser, og derudover kender mange også de berømte islandske sagaer. Sagaerne fortæller om helte, intriger og slægtsfejder i vikingetiden og ses også som Nordens unikke bidrag til verdenslitteraturen.

Sagntraditionen forekommer imidlertid også uden for den nordiske kulturkreds. Jeg er selv født og opvokset med de kurdiske sagn på den anatolske højslette, hvor sagn som 'Meme Alan' har været kendt siden antikken, ligesom den klassiske kurdiske fortælling 'Mem og Zin' udgør det kurdiske modstykke til 'Romeo og Julie'.

Litteraturen overses

I Vesten bliver kurderne ikke forbundet med disse overleveringer, men alene set som aktører i diverse mellemøstlige konflikter, og deres kulturelle og litterære baggrund ignoreres konsekvent. Jeg oplever det selv, når jeg i arbejdsmæssig eller privat sammenhæng møder andre, der ikke er kurdere.

Selvfølgerig går en del af de afklarende spørgsmål så på kurdernes skæbne som et splittet folk og deres respekterede kamp mod IS. Dette fokus på storpolitik gør, at jeg ikke får anledning til at komme ind på den kurdiske litterære kulturarv, som desuden er fuldkommen ukendt i den brede offentlighed. Den

manglende viden skyldes især, at der i Danmark ikke findes særlig meget litteratur skrevet af indvandrere. Især kurdiske litteratur glimrer ved sit fravær til trods for, at kurderne udgør den største indvandrergruppe i Danmark og på verdensplan anslås at tælle 35-50 millioner mennesker.

Ingen samlet nation

Det skyldes især, at kurderne gennem tiderne ikke har kunnet danne en fælles nation og således ikke har kunnet synliggøre sig; i stedet kommer kurderne ind på nethinden ved nyheder om både, der synker i Det Ægæiske Hav, og tragiske døds ofre som den treårige dreng Alan, som druknede, og hvis foto indvarslede migrantstrømmen i september 2015. Også her fremstod kurderne som indbegrebet af fortabte og traumatiserede flygtninge på flugt fra et tyrannisk styre langt væk fra hjemstavnen.

Dette billede af kurdere har forhindret den danske offentlighed i at få kendskab til den rige kurdiske mundtlige fortælletradition og litteratur. Denne rige fortælletradition genspejles i værkerne af Yasar Kemal, den verdenskendte tyrkiske forfatter af kurdiske oprindelse. Hans sagn, myter og fortællinger fra barndomsbyen blandes i en kunstnerisk cocktail med tilsat realisme.

Når denne rige kurdiske mundtlige tradition ikke er lige så velbevaret som de islandske sagaer, skyldes det, at den kun er nedfældet skriftligt i meget beskedent omfang. Den er dog ikke gået helt i glemmebogen hos nyere generationer.

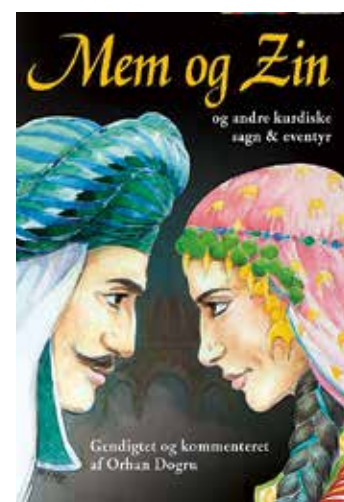
Mundtlige fortællinger

Selv husker jeg fra min barndom i min barndomsby Kusca i Tyrkiet den mundtlige fortælletradition som meget rig. Det skyldes til dels analfabetisme og til dels en fraværende litterær skriftkultur og manglende adgang til moderne viden og teknologi. Dertil kom vægten af århundreders undertrykkelse og nomadeliv, der gjorde den mundtlige fortælletradition til en væsentlig og effektiv udtryksform. Til gengæld bød min barndomssegn på en rig skat af folkeminder, som jeg føler mig privilegeret over at have fået ind med modernismen.

Denne rige arv har jeg nu i min debutbog prøvet at støbe i kunsteventyrets form tilegnet danskere med både gamle og nye rødder for at udbrede den sparsomme litteratur. Litteratur er et effektivt kulturelt værktøj til at fremme mellemfolkelig dialog, forståelse og sameksistens. Når min far, gæstearbejderen fra Danmark, i min ungdom kom hjem på besøg hos os i Konya i industriferien, bragte

han ikke blot et frisk pust fra Danmark. For mig bragte han også en hilsen fra H.C. Andersens Danmark.

Det er mit håb, at min bog og andre bøger kan give en bedre kulturel forståelse og fremme dialogen. Lad os håbe, at vi trods svære odds kan bygge en verden til de kommende generationer, der ånder lykke og fred, sådan som vi kender den fra eventyrene. ●

Om Orhan Dogru

Orhan Dogru er tyrkisk oversætter og tolk og medlem af Dansk Oversætterforbund. Han oversætter til og fra tyrkisk og dansk. Hans debutbog, gendigtningen af de kurdiske sagn, er motiveret af et ønske om, at danske læsere skal lære andre verdensdeles kultur og litteratur at kende.

DU ER VELKOMMEN

til at indsende forslag til indlæg til Forfatteren. Et indlæg må være på 1800, 2200 eller 4200 anslag. Det kan ikke garanteres, at alle indsendte indlæg bliver bragt. Send til anna@bridgewater.dk.

FOTO: ROBIN SKULDBERG

DE KRIMINELLE ER IKKE SOM I KRIMIERNE

Død og lemlæstelse er blevet til underholdning i moderne krimier. Men i **Jonas T. Bengtssons** romaner skal menneskets mørke sider ikke fungere som underholdning, men vække empati. Af Anna Bridgwater

Jonas T. Bengtsson vil "tage kriminaliteten tilbage til de kriminelle". For det er alt for sjældent, at de kriminelle selv er hovedpersoner i den fiktion, som handler om dem.

Forfatterens fjerde roman handler om Sus på nitten år, der venter på, at sin far bliver løsladt fra fængsel. Hun vil ikke forsones med ham, hun vil dræbe ham. Han slog moderen ihjel, og

nu vil Sus have hævn. Sus bor i en betonblok i Københavns Nordvestkvarter, i et kvarter, hvor bandemedlemmer med rygmærker er mere almindelige end bankmænd i jakkesæt, og hvor ressourcerne er knappe for mange mennesker. Men, siger Jonas T. Bengtsson, det er menneskene, der interesserer ham, ikke deres eventuelle forbrydelser.

Hvorfor vil du tage kriminaliteten tilbage til de kriminelle?

Der er pisse mange dygtige krimiforfattere, så det er ikke en generel kritik af krimiforfattere. Eller af krimiens position i 2017. Men vi står i en tid, hvor det, at spærre kvinder inde i et bur eller finde afhuggede legemsdele rundt omkring i byen, er blevet

meget cosy. Selv bandekriminalitet er blevet meget cosy. Alt er blevet effekt, og alt er blevet underholdning. Det er utroligt, så ofte man kan gribe ned i kassen med afhuggede legemsdele uden at tænke, at der også er en virkelighed, hvor rigtige mennesker dør. Ok, seriemordere er ikke en virkelighed i Danmark, ikke i forhold til, hvor mange der har været i kriminallitteraturen. Men jeg har en interesse i at undersøge det fra en anden vinkel.

Jeg vil skrive krimier, der ikke er krimier. Dramaer, som er sat i et miljø, som ellers kunne betegnes som klassiske krimimiljøer. De miljøer er meget interessante, fordi handling og konsekvens ligger så tæt op ad hinanden. Handling kan have stor konsekvens. Og måske har jeg også en personlig higen efter mørke.

Nogle steder er din fiktion nærmest ubærlig i beskrivelserne af forbrydelser og fornødelse ... det modsatte af cosy. Hvorfor skal det være så ubehageligt?

Jeg tror, jeg skriver troværdigt om det. Der sker det, at hvis du tror på en fortælling og dens fiktive ægthed, så tager du den ind. Vi kan se forbrydelser i tv-serier, vi kan se en obduktion, og vi kan se folk blive skudt, og vi tager intet af det ind. I det øjeblik, hvor der er skabt en troværdighed, uanset om det er i et YouTube-klip eller i fiktion, så tager vi det ind.

Hvorfor skal læseren hænge i, når det er så ubehageligt?

Godt spørgsmål. Det er bare virkelig interessant at tage læseren med til steder, hvor læseren ikke har været før.

Jeg tror muligvis, at der er noget værdifuldt i, når fiktionen kan åbne vores hoveder for andre måder at være og at leve på. Og så lader det til, at jeg har en tendens til at grave mig ret langt ned i solet. Hvis vi gennem læsning kunne få en fornemmelse og forståelse af et andet menneske, så ville den tid, vi har brugt med den bog, ikke være spildt. Litteratur kan gøre ting ikke-lige-gyldige ... personlige for læseren.

Vi kunne også købe Ekstra Bladet og bladene igennem ufattelig mange ulykkelige historier. Men det ville ikke sige os særlig meget. Ofte bliver journalistiske fortællinger om forbrydelser til statistik og sensationslyst.

Men hvis der skal mere ægthed i beskrivelsen af forbrydelser, hvorfor ikke skrive om en virkelig forbryder.

Fx Amagermanden?

Jeg vil ikke tage fat i Amagermanden. Hvis jeg skulle forsøge at beskrive hans historie, så vil jeg mene, at jeg som fiktionsforfatter kan komme tættere på ham ved at kondensere, fjerne detaljer og lægge andre til for at skabe et billede, der ikke er tilfældigt.

I journalistiske fortællinger tager man jo og volder de her historier med den store værktøjskasse med klimakser og vendepunkter for at få det til at passe ind i en narrativ. Hvis man ville fortælle om Amagermanden, så måtte man finde ud af, hvad der var at fortælle andet end af ren sensationslyst – måske den menneskelige afstumpethed – men man kunne lige så godt gøre det gennem en figur, der bor på Møn, ikke Amager. Der kan vi skabe et fiktivt, men langt mere ærligt billede, fordi vi ikke skal file

på virkeligheden for at få den til at passe.

Du researcher meget grundigt. Kender du nogle kriminelle?

Ikke mere. Jeg har kendt nogle gennem bekendte og gennem research. Jeg har stadig kontakt med nogle, men det er færre, jeg ses privat med. Det er vel en del af at være ansvarlig familiefar ...

Men vores miljøer er ikke hermetisk lukkede. Jeg har gået på Brønshøj skole og kan udpege folk fra min omgangskreds, der er gået ned med en hashpsykose eller alkoholmisbrug. Jeg har boet i Nordvestkvarteret i 20 år. Jeg har boet i den boligblok, som Sus bor i. Så jeg har en forståelse for miljøet.

Det ligner socialrealisme, det lugter af socialrealisme, men du er ked af, hvis dine bøger bliver stemplet som socialrealisme. Hvorfor det?

Jeg kan tale om, at det ikke er socialrealisme, men det er det. Men socialrealisme er ofte middelklassen, der skriver om underklassen til middelklassen, italesætter nogle problemer og kommer med slet skjulte forslag til løsninger.

Min tilgang har ikke været samfundsdebatte, men fascination af en karakter og en karakters kamp. Hvis du skriver om mennesker på bunden, har du et ansvar for at vide, hvornår du snyder på vægten. De er ikke deres egne talerør, og de har det ikke særlig nemt. Man skal overveje det, inden man laver spas med mennesker, der har det hårdt.

Visse grupper bliver ved med at blive beskrevet som svage. Men de er vanvittig

stærke, deres forudsætninger og rammer er nogle helt andre end middelklassens. Deres moral reflekterer deres situation, deres opvækst og deres miljø. Men konsekvenserne af deres handlinger bliver bare meget større, når de sidder i saksen og ikke har mange ressourcer.

Jeg kan godt lide at vise, at hende pigen, som man går forbi på Frederikssundsvej, som er 19, men som ligner en pige på 12, kan have stor menneskelig styrke. Men det væsentlige er hende, ikke hvordan vi kan redde hende. Jeg skriver om et menneske. Hun er ikke et symbol eller en arketype. Hun er en konkret fiktiv karakter, som køber en fucking kajkage, fordi hun kan lide dem. Alt er personligt, intet er generelt. For ud af generaliseringer kommer der ingen kunst. Der kommer banaliteter. Men ud af det specifikke kan der komme en karakter, der kan røre os.

Jeg ved ikke, hvorfor jeg skriver om de mennesker. Jeg forsøger ikke at politisere, når jeg skriver. Man kan sagtens have et politisk mål med sin litteratur. Jeg har det bare ikke. Selvom det ville føles rart at have en sag, som var større en mig selv. ●

Jonas T. Bengtsson er født i 1976 og debuterede i 2005 med romanen 'Aminas breve', som vandt debutantprisen det år. Siden da har han skrevet de anmelderroste romaner 'Submarino' (2006), 'Et eventyr' (2011) og nu 'Sus' i 2017. Bengtsson er vokset op i Brønshøj og har som voksen boet i Københavns Nordvest-kvarter. Nu er han sammen med sin kæreste og sin søn flyttet tilbage til Brønshøj.

KALENDER

Sekretariatet holder sommerlukket fra og med fredag den 23. juni til og med søndag d. 6. august.

Hvor intet andet er anført, er adressen Strandgade 6, 1401 København K.

Evt. aflysning eller ændring af et arrangement vil blive offentliggjort på foreningens hjemmeside.

Jazzfestival og lyrik

Lørdag d. 8. juli kl. 14.00

Fiskafeen, Jernbane Allé 48, lige ved Vanløse Station

I anledning af Copenhagen Jazzfestival afholder Lyrikstyrelsen et arrangement, hvor du har mulighed for at læse op til musik, der improviseres ud fra dine tekster (et enkelt eller to instrumenter: sax, violin og/eller guitar). Max. fem min. pr. oplæsning.

Tilmelding senest d. 1. juli til René Rasmussen på reneras@hum.ku.dk

Ja tak til kaffe Festival om engagement og medmenneskelighed.

Fredag d. 11. – søndag d. 20. august

Fire bydele i København
På festivalen medvirker over 50 kunstnere fra nær og fjern: Bent Melchior, Jytte Abildstrøm, Mads Nygaard, Stig Dalager, Charlotte Strandgaard, Lotte Arnsbjerg, Ole Bundgaard, Niels Høv, Adil Erdem (Tyrkiet), Ruban Arockiam (Indien), Cindy Lynn Brown, Fatima Osborne, Mika Filborne & Thulla, Arash Sharifzadeh Abdi (Iran), Karen Siercke, Mohamed Alhazwani (Syrien), Naja Månsson & Vokalgruppen Syng med hjertet, Depp Mattock (Syrien), Dorrit & Sandy, Sam Nik (Iran), Susanne Kjærgaard, Malthe Ivarsson, Efi Beydin, Abdi Hedayat (Iran), Søren Valente Ovesen, Behnaz Larsen (Iran), Qaali Schmidt-Sørensen (Somalia), Marianne Olsen, Laura Kamis Wrang, Kenneth Krabat, Mette Frank, Samson William Nenic, Kim Jezus, Anders Jerichow, Iben Hasselbalch, Felix Becker, Trine Runge, Rodolph Ge-

raci (Frankrig), Nicol Foulkes Savinetti

Festivalåbning: Fredag d. 11. august kl. 19-22: Apostelkirken, Saxogade 13, Vesterbro

Lørdag d. 12. august. kl. 11-17: H/F Prøvestenen, Artillerivej 74, Amager
(I tilfælde af dårligt vejr afholdes det i haveforeningens store festtelt på fællesplænen)

Torsdag d. 17. august. kl. 19-21: Salonen, Østerbrogade 222, Østerbro

Festivalafslutning: Søndag d. 20. august kl. 13-16: Dansk PEN, Dronningensgade 14, Christianshavn
(I tilfælde af dårligt vejr afholdes det i Dansk Forfatterforenings lokaler)
Vært & arrangør: Michael Svennevig
Samarbejdspartnere: Apostelkirken, HF Prøvestenen, Salonen og Dansk PEN

Mød juristen i Odense

Torsdag den 24. august kl. 17-19
Kulturmaskinen, Farvergården i Odense

Mød foreningens jurist i Odense.
Tilmelding: post@ravne-rockforlaget.dk

Louisiana Literature 2017

Torsdag d. 24. august - søndag d. 27. august

Gl. Strandvej 13, 3050 Humlebæk
Sommerens Louisiana Literature er bl.a. med hviderussiske Svetlana Aleksijevitj, der modtog Nobelprisen i litteratur i 2015, den legendariske performancekunstner m.m. Laurie Anderson, franske Édouard Louis, Barack Obamas yndlingsforfatter Colson Whitehead og Paul Auster.
Se mere på louisiana.dk

Creative Writing in English

Lørdag-søndag d. 5.-6. august
Østerbro

Den prisvindende amerikanske forfatter Alexander Weinstein, stifter og leder af The Martha's Vineyard Institute of Creative Writing, holder kursus i København. Kurset henvender sig til skønlitterære forfattere, som skriver på engelsk, eller som gerne vil blive bedre til at skrive på engelsk.
Pris: 1500
Skriv til Pablollambias@hotmail.dk

GODDAG & FARVEL-RECEPTION for to formænd

Onsdag d. 30. august kl. 16-18.

Kom og få et glas og hils på foreningens nye formand Morten Visby og sig farvel til Jakob Vedelsby.

Alle foreningens medlemmer og samarbejdspartnere er velkomne!

Fagbogens dag 2017

For andet år i træk planlægges Fagbogens Dag.

Det sker i et samarbejde mellem F-gruppen og omkring 20 biblioteker, og dagen afvikles over hele i landet tirsdag d. 31. oktober som en slags fyraftensmøde sidst på eftermiddagen.

Kom og mød andre fagforfattere fra din region – og det er for både medlemmer og ikke-medlemmer.

Fagbogens Dag tilbyder faglitterære forfattere en platform på Fagbogens Dag, hvor de kan blive trukket frem i lyset for hinanden, gjort aktive og indgå i fremtidige netværk. Og samtidig vises

fagbogens mange ansigter for alle andre interesserede, der benytter tilbuddet.

Sæt allerede nu X i din kalender – meget mere konkret information om tid, sted og indhold kommer i løbet af august måned.

Bogmesse i Gøteborg

Medlemmer af Dansk Forfatterforening kan igen i år købe billige seminariekort til den store svenske bogmesse, som finder sted fra d. 28. september til d. 1. oktober. Send en mail til sekretariatet på df@danskforfatterforening.dk, senest den 4. september.

Forfattere søges til Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg

Dansk Forfatterforening har mulighed for at foreslå et medlem til Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg for litteratur. For at sikre kunststøttens uafhængighed åbner Forfatterforeningen for, at interesserede kan søge om at komme i betragtning til projektstøtteudvalget. Den endelige afgørelse om litteraturudvalgenes sammensætning ligger hos Statens Kunstfonds Repræsentantskab, der foretager den endelige indstilling i løbet af efteråret 2017. Fristen for ansøgning er den 9. august 2017 kl.12. Læs mere om krav og vilkår her: <http://danskforfatterforening.dk/blog/projektstoeudvalget/>

TILLYKKE!

Fredag d. 9. juni var der legatreception i Dansk Forfatterforenings lokaler. Der var musik, snacks, gin & tonics og en festtale ved direktør for Det Kongelige Teater, Morten Hesseldahl. Formand for legatudvalget, **Kristian Himmelstrup**, bød velkommen, og følgende forfattere modtog legater:

Trine Andersen og Thomas Gammeltoft-Hansen fik Drassows legat.

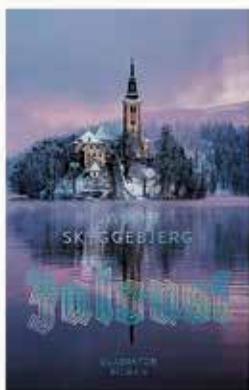
Tóroddur Poulsen modtog et legat fra Adam Oehenschlaeger, Emil Aarestrup, Herman Bang og Johannes Ewald Fonden.

Mikael Josephsen modtog et legat fra Harald Kidde og Peder Jensen Kjærgaards Fond.

Hanne Viemose modtog Albert Dams legat.

GLADIATOR ABONNEMENT

1 bog hver måned for 169,- pr. md. og 30% rabat på alle Gladiators bøger

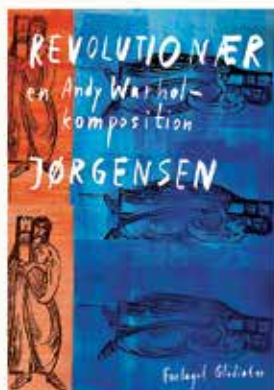

★★★★★

– *Fyens Stiftstidende*

“Skyggebjerg er én af de mest intense velskrivende prosaister, vi lige nu har i dansk litteratur. Yes.”

– Søren Kassebeer, *Berlingske*

♥♥♥♥♥

– *Politiken*

“Med *Revolutionær* har Jørgensen opbygget et imponerende monument over sit forfatterskab.”

– Solveig Daugaard, *Information*

♥♥♥♥♥

– *Politiken*

“Ida Marie Hede skriver om livet og dødens trivialiteter med en hvirvlende og perlede og helt skamløs brillans, som læseren bare ikke kan få nok af.”

– Lars Bukdahl, *Weekendavisen*

www.forlagetgladiator.dk

LEGATER FRA STATENS KUNSTFOND

Se mere på kunst.dk

LEGATER MED LØBENDE ANSØGNINGSFRISTER

Pulje for oversætternetværk

Støtte til afholdelse af arrangementer for oversættere fra dansk af netværkskabende eller -styrkende karakter. Kan søges af udenlandske institutioner og oversættere fra dansk.

Prøveoversættelser

Tilskud til oversættelse af dansk litteratur i uddrag. Kan søges af oversættere, forlag, agenter, udenlandske teatre og tidsskrifter.

Det internationale researchprogram

Danske festivalledere, forlæggere, institutionsledere m.fl. kan søge om støtte til rejser og ophold i udlandet.

Litteratur- og personudvekslingspuljen

Tilskud til forfatteres rejseudgifter. Kan søges af danske og udenlandske forfattere, danske og udenlandske institutioner og oversættere fra dansk.

Dansk litteratur i udlandet

Tilskud til litterære arrangementer og markedsføring af dansk litteratur i udlandet. Puljen kan søges af udenlandske forlag, repræsentationer i udlandet, kulturinstitutioner og andre, der ønsker at promovere og udbrede kendskabet til dansk litteratur uden for Danmark.

ANSØGNINGSFRIST

D. 1. SEPTEMBER 2017

Børn og unges møde med forfattere og illustratorer

Puljen kan søges af førskoleinstitutioner, skoler og gymnasier samt seminarieuddannelser. Der kan søges støtte til op til tre arrangementer med samme forfatter og/eller illustratør. Arrangementerne, der søges tilskud til, må ikke være afviklet, inden eller på datoen for ansøgningsfristen.

Projektstøtteudvalget prioriterer regioner uden for Region Hovedstaden.

ANSØGNINGSFRIST

D. 5. SEPTEMBER 2017

Huskunstnerordningen

Der kan søges om støtte til kunstnerhonorar i forbindelse med børn og unges møde med professionelle kunstnere i skoler, daginstitutioner m.m. Skoler, ungdomsuddannelser, dagtilbud for børn og unge, kommuner og regionale netværk, kulturinstitutioner, professionelle kunstnere og foreninger mv. med tilbud for børn og unge. Inden ansøgningen indsendes, skal der være indgået en skriftlig samarbejdsaftale mellem kunstneren og institutionen.

ANSØGNINGSFRIST

D. 15. SEPTEMBER 2017

Rejselegater

Rejselegater for skabende kunstnere inden for litteraturområdet (forfattere, digtere, oversættere, tegneserieskabere og illustratører).

Oversætterpuljen

Tilskud til oversætterhonorar ved udgivelse. Kan søges af forlag og teatre. Der kan desuden søges om produktionsstøtte til illustrerede værker.

Nordiske oversættelser

Tilskud til oversætterhonorar. Kan søges af nordiske forlag, der ønsker at udgive et dansk værk i oversættelse til et nordisk sprog

De generelle midler

Forlag, virksomheder, foreninger og arrangører af litterære arrangementer og projekter kan søge. Forfattere og illustratører kan søge om midler til digitale fortællinger.

Tidsskriftstøtte

Tilskud til produktion af danske almenkulturelle tidsskrifter.

Puljen for fremmedsprogede forfattere

Støtte til fremmedsprogede forfattere med fast bopæl i Danmark, der har øvet en særlig indsats for dansk kultur.

Autorkontoen kan søges fra starten af august

I år kan autorkontoen søges elektronisk fra primo august.

Ansøgningsfrist: D. 5. september kl. 12. Hold øje med hjemmesiden, hvor du kan læse alt om, hvordan du søger.

Forfatterpirer i Dansk Forfatterforening.

Nyt fra hvervedvalget

Forfatterdrømme og bogambassadører i børnehøjde

Den 7. juni var Forfatterforeningen rammen om en event for forfatterpirer fra forskellige biblioteker i København og fra Boggalaxen på Frederiksberg.

Lene Møller Jørgensen, B&U-formand, indledte med at vise sin hemmelige kasse med den første bog, som hun havde skrevet som 9-årig. Hun blev efterfulgt af Camilla Wandahl, som har skrevet serien 'Veninder for altid', som tryllebandt deltagerne. Der var masser af spørgsmål

bagefter, og i pausen blev der givet autografer.

Herefter fulgte en flowskriveøvelse ved Anne Hjælmsø med inspiration fra foreningens barokloft og vægmalerierne med bibelske motiver. Der blev skrevet løs. Og en af deltagerne, Clara på 12 år, udtalte bagefter: "Skriveøvelsen gjorde mig helt svimmel."

Tekst og foto: Pia Deleuran

NYE MEDLEMMER

Find kontaktoplysninger på danskforfatterforening.dk

Christina Molin
Associeret medlem

Sanne Bjerre-Hyldgaard
Associeret medlem
2700 Brønshøj

Tonny Wendel
Associeret medlem
1850 Frederiksberg C

Peter Molde-Amelung
Associeret medlem

Lotte Elmann Wegner
Associeret medlem

Jannie Elisa Fjordside
Associeret medlem
2400 København NV

Ann Sofie Oxenvad S
8320 Mårslet
Senest udgivne titel: 'Lille frøken dansemus', DRAMA, 2016

Maria Buchmann BU og illu
1130 København K
Senest udgivne titel: 'Der er noget ondt her', Forlaget Bolden, 2016

Josephine Kyhn BU og illu
2400 København NV
Senest udgivne titel: 'Drengen der talte alting', Carlsen, 2016

Morten Friis Jørgensen
Associeret medlem
3482 Klemensker

Kim Blæsbjerg S
Senest udgivne titel: 'Desertørerne', Rosinante, 2016

Poul Erik Larsson S
2900 Nivå
Senest udgivne titel: 'Natten glemmer aldrig', Mellemsgaard, 2017

Troels Gollander
4681 Herfølge
Senest udgivne titel: 'Atomere, stråling og kerneenergi', Gyldendal, 2016

FORFATTEREN

Forfatteren
ISSN 0105-0753
Nr. 04-2017, 76. årgang
Udgives af Dansk Forfatterforening

Ansvarshavende: Morten Visby
Redaktør: Anna Bridgwater
Tlf.: 2143 0811
anna@bridgwater.dk

Redaktionsudvalg: Anna Bridgwater, Birte Kont (S), Stephanie Caruana (S-suppl.), Susanne Bernstein (DOF), Francois-Eric Grodin (DOF), Lykke Strunk (F), Annemette Hejlsted (F), Flemming Sørensen (F-suppl.), Niels Henningsen (BU), Lene Møller Jørgensen (BU), Tove Krebs Lange (BU-suppl.), René Rasmussen (L), Ole Bundgaard (L-suppl.), Tomas Björnsson (ILL.), Sara Strand (webredaktør).

Grafisk design: salomet grafik/Mette Salomonsen
Forsideillustration: Bob Katzenelson
Tryk: PE-Offset
Indsendte bidrag dækker ikke nødvendigvis redaktionens meninger. Eftertryk af artikler er tilladt med kildeangivelse. Eftertryk af illustrationer er ikke tilladt.

Deadline til dette nummer var 7. juni. Udgivelsesdato 23. juni.

Forfatteren udkommer syv gange om året. Abonnement tegnes gennem Dansk Forfatterforening, pris kr. 475.

Deadlines

04-17: Deadline 7. juni, udgivelse 23. juni
05-17: Deadline 16. august, udgivelse 4. september
06-17: Deadline 4. oktober, 23. oktober
07-17: Deadline 22. november, udgivelse 11. december

Dansk Forfatterforening
Strandgade 6, stuen, 1401 København K
Tlf.: 3295 5100
Fax: 3254 0115
Tlf. tid: man.-tors. 10-12 og 13-15. Fredag lukket.
df@danskforfatterforening.dk
www.danskforfatterforening.dk

Formand: Jakob Vedelsby
formand@danskforfatterforening.dk

Jurist: Anne Koldbæk
ak@danskforfatterforening.dk
Kontortid: Tirs.-tors. kl. 10-12 og 13-15

Bogholderi: Knud Finnerup
bogholderi@danskforfatterforening.dk

Medlemsadministration m.m.:
Nena Wiinstedt, Louise Møller, Mie Angelo og Lotte Foged.
Sekretariatsleder og webredaktør: Sara Strand
ss@danskforfatterforening.dk

Kursussekretær: Anne-Sophie Lunding-Sørensen
kursus@danskforfatterforening.dk
Tlf. tid: tors. kl. 10-12 og 13-15

Bestyrelsen:

Morten Visby (fmd.), Frank Egholm Andersen (kasserer), Sanne Udsen, Kaare Øster, Lotte Thrane, Kirsten Marthedal, Amdi Silvestri, Lotte Petri, Sally Altschuler, Ulla Lauridsen og Lene Møller Jørgensen.

Gruppernes styrelser:

S-gruppen
Amdi Silvestri (fmd., authorsilvestri@gmail.com), Christine Tjalve (næstfmd.), Claus Willumsen, Cecilie Rosdahl, Anne Hjelmsø, Sanne Udsen, Johan Ottosen, Harald Havsteen-Mikkelsen, Birte Kont, Stephanie Caruana, Christine Gasbjerg (suppl.).

BU-gruppen (børne- og ungdomslitteratur)
Nanna Gyldenkaerne (fmd., nanna.gyldenkaerne@gmail.com), Sally Altschuler, Brian Christensen, Anne Sofie Hammer, Lene Møller Jørgensen, Line Leonhardt, Inge Duelund Nielsen, Birde Poulsen, Karin Feit Almberg (suppl.), Lise Bidstrup (suppl.), Kåre Bluitgen (suppl.), Tove Krebs Lange (repræsentant for Illustratorklubben).

L-gruppen (lyrik)
Kirsten Marthedal (fmd.), Cindy Lynn Brown, René Rasmussen, Knud Steffen Nielsen, Ole Bundgaard, Trine Juul, Uschi Tech, René Sandberg, Louise Juhl Dalsgaard (suppl.).

F-gruppen (faglitteratur)
Frank Egholm Andersen (fmd., egholm@postmesteren.dk), Birgit Knudsen (næstfmd., tlf.: 22485895), Kaare Øster, Pia Deleuran, Erik Dekov, Anne Hedeager Krag, Flemming Sørensen, Birgitte Andersen (suppl.), Lene Halskov Hansen (suppl.).

DOF (Dansk Oversætterforbund) www.d-o-f.dk
Morten Visby (fmd., mortenvisby@hotmail.com), Rasmus Hastrup (næstfmd.), Ulla Lauridsen, Birgitte Steffen Nielsen, Kim Lembek, Svend Ranild og Birthe Lundsgaard, Lærke Pade (suppl.), Francois-Eric Grodin (suppl.).

Illustratorklubben (gruppe under BU)
Tove Krebs Lange (fmd., tokl@mail.dk, tlf.: 2143 5377), Bente Bech, Tomas Björnsson, Lea Letén, Jan Mogensen, Jesper Tom-Petersen, Susanna Hartmann (suppl.), Martine Noring (suppl.).

Kvindelige forfattere i DFF
Birte Kont (fmd., birtekont@mail.tele.dk, tlf. 3535 8611)

Seniorgruppen i DFF
Henning Kirk (fmd., kirk@dadlnet.dk, tlf. 4448 5380)

Haikugruppen
Hanne Hansen (fmd., haikuhanne@gmail.com, tlf. 3538 9531)

Aarhusgruppen
Gunvor Ganer Krejberg (info@gunvorganerkrejberg.dk, tlf. 2612 8414)

STORDSTRØMMEN
Sigurd Kværndrup (siggit946@hotmail.com, tlf. 2964 8463)

Læremiddelgruppen
Lotte Rienecker (fmd., lrienecker@gmail.com, tlf. 2042 5362)

Fynske forfattere
Bjarne Kim Pedersen (bjarne.kim.pedersen@hotmail.com)

ILLU: RUNA STEPPINGE

Illustration til 'Pigen og byen' af Runa Steppinge. Læs mere om hendes virke på bagsiden.

forfatter liv

Runa Steppinge

RUNA STEPPINGE er illustratør og tegner både til magasiner til voksne og til børnebøger, og bl.a. står hun bag tegningerne i Özlem Cekics serie om pigen Ayse. Runa er uddannet fra Designskolen Kolding og Danmarks Designskole og bor og arbejder i København, hvor hun er en del af Tegnestuen Ravnsborggade på Nørrebro.

Hvornår mærkede du første gang lyst til at blive tegner?

Min fars store tegneseriesamling dykkede jeg ned i hver dag efter skole. Det var Asterix, Tintin, Lucky Luke, Linda & Valentin, Yoko Tsuno, Franka mfl. Jeg synes, tegningerne var vildt flotte og var meget fascineret af den form for tegning. Jeg gik også i gang med at tegne mine egne små tegneserier inspireret af Nikoline Werdelins striber, da jeg var 10-11 år, men jeg har ikke verdens største tålmodighed, og det kræver tegneserietegning.

Hvilken del af tegneprocessen er sværest for dig?

Rentegning! Der skal man ramme rigtigt, og det kræver meget koncentration og præcision ... og det bedste er farvelægning, der har jeg altid følt mig helt fri. Det er, som om det er farverne, der selv bestemmer, og jeg holder bare penslen.

Hvor meget tænker du på dine læsere?

Meget! Jeg tænker meget over, at mine figurer skal kunne kommunikere, og at man skal kunne identificere sig med dem på et eller andet plan.

Hvilken bog har inspireret dig?

Alt med Svend Otto S, jeg elskede hans eventyrtegninger som barn (og gør det

stadig). De er så smukke i stemning og farvevalg. Og 'Den lille prins', hvor tekst og illustration går op i en højere enhed. Det der med ræven, der bliver tam, at vi skal passe på det, vi gør tamt, passe på hinanden, og at vi er noget i kraft af andre også, ikke kun os selv. Og Disney, altid, men de gamle klassikere, dem bliver jeg aldrig træt af at kigge på.

Hvornår får du ideer?

Jeg har altid haft en følelse af aldrig at løbe tør for ideer. Nogle gange skal de hjælpes lidt på vej, og så kigger jeg meget i kunstbøger eller på andre illustrators værker og læser. Men de kommer tit og på alle mulige tidspunkter, jeg skriver dem ned på min telefon i stikords-form eller i en lille notesbog. Eller lynskitserer dem.

Har du ritualer, der skal overholdes?

Når jeg skal skitse, læse tekster og få ideer, har jeg brug for stilhed og orden. Når jeg tegner, farvelægger m.m. hører jeg meget musik og podcasts; alt muligt forskelligt, men helst noget, hvor jeg føler, jeg bliver klogere på kultur, mennesker og politik. Når jeg sidder med en presset deadline hjælper det underligt nok at høre festmusik, sådan noget up-tempo danseagtigt! Normalt ville det stresser mig, men lige der hjælper det mig det sidste stykke. ●